

'S-HEER ARENDSKERKE, EEN DORP DAT LEEFT!

Dorpsplan 's-Heer Arendskerke 2013-2025
inclusief het uitvoeringsprogramma

Stichting Overlegorgaan
's-Heer Arendskerke

Colofon

Juni 2013

Uitgave van de Stichting Overlegorgaan 's-Heer Arendskerke i.s.m.
projectleiding Woonservicegebieden gemeente Goes

Redactie/contact: Jannie Verwei
Lange Achterweg 11, 4458 AA 's-Heer Arendskerke
tel. (0113) 561 802, e-mail: jannienagel@zeelandnet.nl

Foto's: Margo van der Westen, Johan Slager en Paul de Kort

Vormgeving: Nilsson communicatiekunstenaars

Inhoud

Voorwoord	2
> 1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Betrokken partijen.....	3
1.3 Wat is een woonservicegebied?	3
1.4 Wat is een dorpsplan?.....	3
1.5 Wat is het wijkverkeersplan?	4
1.6 Bewonersparticipatie.....	4
> 2 Het dorp 's-Heer Arendskerke.....	5
2.1 Geschiedenis	5
2.2 Bestaande voorzieningen	7
> 3 De communicatie met de dorpsbewoners.....	10
3.1 Bewonersavond 27 maart 2012	10
3.2 Werkgroepen.....	11
3.3 Dorpsenquête 2008 en huisbezoek 75+	11
3.4 Inspraak	11
> 4 De vijf thema's.....	12
4.1 Gezondheid & Zorg.....	12
4.2 Vrije Tijd & Spelen	12
4.3 Wonen & Sociale Veiligheid	13
4.4 Verkeer	14
4.5 Onderwijs & Opvoeding	15
> 5 Uitvoeringsprogramma.....	16
> 6 Wijkverkeersplan	20
Bijlage	24
Samenstelling kerngroep en werkgroepen	24

Voorwoord

Voor u ligt het dorpsplan 's-Heer Arendskerke met als titel *'s-Heer Arendskerke, een dorp dat leeft!*

Vanaf de startbijeenkomst in het voorjaar van 2012 tot heden hebben velen zich ingezet om een dorpsplan op te stellen. In vijf werkgroepen ging men aan de slag om een plan voor het dorp en door het dorp te maken.

De thema's werden uit de vijfjaarlijkse dorpsenquête gehaald. Zo hebben we getracht om alle zaken, die in het dorp leven in het dorpsplan aan de orde te laten komen. Belangrijk is, dat er ook een uitvoeringsplan is geschreven. Zaken worden niet alleen genoemd, maar ook wordt er een tijdsplanning voor de uitvoering beschreven met daarbij alle organisaties, die verantwoordelijk zijn voor genoemde uitvoering.

's-Heer Arendskerke, een dorp dat leeft! geeft aan dat we als dorp over heel veel voorzieningen beschikken en ons voor behoud daarvan willen inzetten. Ook wordt duidelijk, dat er nog een aantal zaken ontbreekt en dat er nog dingen kunnen worden verbeterd. Krimp, vergrijzing, bezuinigingen en een terugtrekkende overheid zullen onmiskenbaar invloed hebben op de leefbaarheid in het dorp. Ze maken het nodig om ons te bezinnen op de toekomst en met elkaar te zoeken naar nieuwe kansen en mogelijkheden. Het zal dan ook duidelijk zijn, dat het dorpsplan niet statisch mag zijn, maar een dynamisch karakter moet hebben.

De bewoners, de kerngroep en het Overlegorgaan hebben ingestemd met dit dorpsplan. Graag willen we iedereen hartelijk bedanken voor hun inzet en vooral ook succes wensen met de uitvoering van *'s-Heer Arendskerke, een dorp dat leeft!*

*Namens het bestuur van
het Overlegorgaan 's-Heer Arendskerke,*

Alan van Reenen, voorzitter

Juni 2013

1 Inleiding

Hoe ontstaat een dorpsplan en welke partijen spelen daarbij een rol? Hier beschrijven we hoe het idee van een dorpsplan is ontstaan en hoe het uiteindelijk vorm heeft gekregen.

Aanleiding

In maart 2010 vroeg de gemeente Goes aan de Vereniging Dorpsbelangen 's-Heer Hendrikskinderen en de Stichting Buurtwerk Goese Polder of men mee wilde werken aan een pilot woonservicegebied van de gemeente Goes. Zij stemden toe met in hun achterhoofd een verbetering van het voorzieningenniveau. Op 16 december 2010 stelde de gemeenteraad de Visie op Woonservicegebieden vast. Op aangeven van het Dorpenplatform en de gemeente Goes werd daarna afgesproken om dorpsplannen op te stellen waarin het woonservicegebied een centrale plaats zou krijgen. Aan 's-Heer Hendrikskinderen werd gevraagd om daar als eerste dorp mee te beginnen. In 2012 werd het dorpsplan Schreinskinderen kijkt vooruit aan de inwoners gepresenteerd. 's-Heer Arendskerke was het tweede dorp dat mocht beginnen aan het opstellen van een dorpsplan. De Stichting Overlegorgaan had al eerder aan de gemeente Goes een verzoek gedaan om een dergelijk plan op te mogen stellen naar aanleiding van de dorpsenquête 2008. De actiepunten uit de enquête werden wel besproken met de gemeente Goes, maar er werden weinig tot geen wensen vervuld. Nu was het de bedoeling om samen met de gemeente aan een uitvoerbaar dorpsplan te werken. Een heel ander uitgangspunt! Er zou geïnventariseerd worden wat er aan wensen en ideeën op het dorp leven. Daarna zou er met de aanbevelingen een uitvoeringsplan opgesteld worden in samenwerking met de gemeente. Met beide handen werd dus het aanbod aangegrepen om te beginnen met het opstellen van een dorpsplan.

1.2 Betrokken partijen

Behalve de Stichting Overlegorgaan 's-Heer Arendskerke en de gemeente Goes nam ook de Stichting Maatschappelijk

Werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO) deel aan het opstellen van het dorpsplan. Binnen het Dorpenplatform werden de vorderingen besproken en gedeeld met de andere dorpen. De provincie Zeeland en de gemeente Goes maakten het dorpsplan financieel mogelijk.

1.3 Wat is een woonservicegebied?

Een woonservicegebied geeft een op de vraag van de inwoners en gebruikers afgestemd aanbod aan wonen, welzijn en zorg met als doel de sociale samenwerking te verstevigen. Daarbij werken bewoners samen met gemeente en andere overheden en instellingen om de leefbaarheid te versterken. De regie ligt bij de gemeente. Zij brengt partijen bij elkaar, stimuleert initiatieven en ondersteunt deze eventueel. Zij levert met andere overheden en instellingen en bijdrage aan de sociale woonomgeving. 's-Heer Arendskerke scoort hoog in het aanbod van voorzieningen door de aanwezigheid van een winkel, een huisarts met apotheek en een woonzorgcomplex.

1.4 Wat is een dorpsplan?

Een dorpsplan is een verzameling van ideeën, wensen en activiteiten aangedragen door de inwoners, die in principe haalbaar, uitvoerbaar en realistisch zijn. Het gaat aan de ene kant om zaken, die de bewoners zelf kunnen realiseren en aan de andere kant over voorzieningen in het dorp op het gebied van verkeer, wonen, zorg en welzijn. Deze laatste zaken kunnen door overheden en maatschappelijke organisaties verwezenlijkt worden. Het geeft de richting aan voor het beleid in de komende jaren en de gesprekken van de dorpsraden in het overleg met verschillende overheden

en instanties. Het is ook de basis voor het raadplegen van de inwoners om hen te betrekken bij de activiteiten van de dorpsraad in dit geval de Stichting Overlegorgaan 's-Heer Arendskerke.

1.5 Wat is het wijkverkeersplan?

Op 21 april 2011 besloot de gemeenteraad wijkverkeersplannen (WVP) op te stellen. Het doel daarvan is om het aantal verkeersongelukken in Goes te reduceren tot nul. De gemeente is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het WVP, maar de werkgroep Verkeer is bij de opstelling in 's-Heer Arendskerke nauw betrokken geweest. Het wijkverkeersplan is aan ons dorpsplan toegevoegd (hoofdstuk 6).

1.6 Bewonersparticipatie

Voorwaarde voor het opstellen van een dorpsplan is de betrokkenheid van de bevolking. Om de bevolking nauw

bij het opstellen van het dorpsplan te betrekken is er een startbijeenkomst georganiseerd, waarvoor alle inwoners werden uitgenodigd. Op deze avond kon men wensen en ideeën naar voren brengen en kon men zich opgeven voor een bepaalde werkgroep. De animo om mee te helpen in een werkgroep, die een deel van het dorpsplan uit ging werken, was niet erg groot. Door mensen persoonlijk te benaderen werden de vijf werkgroepen toch voldoende bemand om aan de slag te gaan. Na bijna een jaar voorbereiding werd in april 2013 het concept dorpsplan aan de inwoners gepresenteerd. Het eindverslag van de vijf werkgroepen werd goed ontvangen en met enkele aanpassingen kon het tot de definitieve versie verwerkt worden.

2 Het dorp 's-Heer Arendskerke

Voor we de ideeën voor de toekomst gaan schetsen, kijken we naar de geschiedenis en de bestaande voorzieningen van ons dorp.

2.1 Geschiedenis

Rond het jaar 1000 liggen er op het grondgebied van de huidige gemeente Goes diverse kreken in een dan nog onbedijkt schorregebied. Dit zijn de Schenge, de Zwake en de Korte Gors. Diverse dorpen ontstaan hier op kreekruggen, zoals ook 's-Heer Arendskerke. Het bestond uit diverse wat verspreid liggende huizen en hutten, gebouwd op kunstmatig opgehoogde terreinen. Na een grote overstroming in 1134 werd er een grote ringdijk aangelegd, waar 's-Heer Arendskerke binnen kwam te liggen. De heren van Schenge waren hier de baas. In een houten toren (motte) op een kasteelberg konden ze zich in tijd van oorlog verdedigen. De berg had een hoogte van 10 à 12 meter en bevond zich oostelijk van het dorp. Rond 1200 werd het dorp een afzonderlijke parochie en gaf heer Arend van Schenge opdracht tot het bouwen van een kerk. Zowel de kerk als heer Arend werden in de dorpsnaam vereeuwigd. Men ging huizen en boerderijen rond de kerk bouwen en het dorp 's-Heer Arendskerke groeide uit tot een van de belangrijkste dorpen van de streek.

Nieuwe heren van Schenge bouwden rond 1300 aan de oostkant van het dorp een groot kasteel binnen een gracht, dat slot Schenge werd genoemd. Het kasteel had zware muren en uitgestrekte kelderruimten. De oude kasteelberg had zijn functie verloren en bleef tot 1930 onaangeroerd liggen. In 1934 werd hij afgegraven, de grond werd gebruikt voor de aanleg van het spoorwegviaduct. De resten van de berg zijn nu opgenomen in de wijk Bewestenwege. De ambachtsheren van 's-Heer Arendskerke, afstammelingen van de heren van Schenge, bezaten het recht van aanwas en opwas. Dat betekende, dat zij schorren die aan hun gebied grensden tot hun eigendom mochten rekenen en ook alle zandbanken tussen Zuid-Beveland, Borssele en Walcheren.

Tot de herindeling in 1970 groeide het dorp daardoor uit tot de grootste gemeente van Zuid-Beveland wat betreft oppervlakte. In de loop van de tijd stierven de heren van Schenge uit en het kasteel verpauperde. In de 18e eeuw werd het gesloopt. Het puin werd verkocht als zinksteen voor de dijken. De tegenwoordige kerk, de Petruskerk, dateert van eind 14e, begin 15e eeuw. De toren is ouder en dateert uit de tweede helft van de 14e eeuw. Het dorp bestaat uit een kerkring en een straat, die naar de dijk loopt, de Dorpsstraat en later Vermetstraat.

In 1404 ontstaat er een haventje na de inpoldering van de Arendskerkepolder bij het huidige Eindewege. De weg van het dorp door deze nieuwe polder naar het haventje noemde

Het slot van de heren Van Schenge als ruïne in 1695.

Het spoorwegviaduct waar de Nieuwe Rijksweg overheen liep (eind jaren '30).

Bij het station werd een zuivelfabriek gebouwd, die later een jamfabriek werd (1905).

men Kerkweg, nu de Arendstraat. Aan het haventje ontstaat enige bebouwing onder meer een veerhuis. Met de bedijking van de Schengepolder in 1874 vervalt dit haventje. Door inpolderingen kwam het dorp steeds verder in het binnenland te liggen. Met de aanleg van de spoorlijn Goes-Vlissingen in 1872 neemt de bedrijvigheid in Eindewege toe. Men bouwt een laagbouwstation met een dienstwoning voor de stationschef, een seinhuis en twee wachtkamers. Aan beide zijden van het station liggen zijsporen waar landbouwproducten zoals suikerbieten en aardappelen kunnen worden geladen in goederenwagons. Al in 1938 verdwijnt station Eindewege uit de dienstregeling. Na de bevrijding heeft het nog gefunctioneerd van januari 1945 tot september 1946. Omstreeks 1963 breekt men het station af.

Gedurende honderden jaren blijft 's-Heer Arendskerke een agrarisch dorp waar weinig groei in zit. Pas in de loop van de 20e eeuw komen er nieuwe straten in ontwikkeling. Tot 1 januari 1970 blijft het dorp een zelfstandige gemeente waartoe ook Eindewege, 's-Heer Hendrikskinderen, Lewedorp, Nieuwdorp en Wissekerke behoren. Daarna wordt de gemeente gedeeltelijk een onderdeel van de gemeente Goes. Lewedorp en Nieuwdorp komen bij de gemeente Borsele.

In de dertiger jaren van de vorige eeuw was er genoeg middenstand aanwezig op het dorp en Eindewege. De winkels waren klein, maar ze verkochten de meest uiteenlopende zaken zoals zuurkool uit het vat, petroleum, klompen, bokking, peemessen en grote strohoeden voor op het land. Er waren zes bakkers, die tevens een kruidenierswinkel hadden. Verder waren er drie melkboeren, waarvan er één met een hondenkar met melkbussen erop zijn klanten bezocht. Er was een winkeltje in kantoor- en schrijfbehoeften, één met potten en pannen, een manufacturenzaak, een slager, schilder met winkel huishoudelijke artikelen, diverse kleine kruidenierswinkeltjes, drie schoenmakers, twee rijwielerherstellers, vier timmermansbedrijven, twee wagenmakers,

twee smederijen, een kleermaker tevens barbier (kapper) en een molenaar. Dan waren er nog de petroleum- en kolenboeren.

Verplichte winkelsluiting kende men niet. Zolang men niet naar bed was, was de winkel open. Voor veel vrouwen was het winkelen 's zaterdags een uitstapje. Men dronk in de huiskamer van de winkelier ook nog koffie waar de dorpsnieuwjes besproken werden. De mannen gingen op woensdag- en zaterdagavond naar de barbier om zich te laten scheren, waarna men vaak een poos bleef zitten voor de gezelligheid. Het was de gewoonte, dat de ambachtsslui slechts één keer per jaar hun rekening stuurden. De inwoners gingen die contant betalen en men werd dan vaak op een borreltje of een sigaar getrakteerd. Als men niet rookte of dronk kreeg men een kwartje korting. Op het dorp en Eindewege waren vier herbergen. Er was niet veel te verdienen in het café. De vrouwen dreven de zaak en de mannen hadden een andere bron van inkomsten.

Café Klein London (ook wel Du Commerce) op de hoek van de Kerkweg (nu Arendstraat) en de Noordweegseweg.

Ons dorp kende voor de Tweede Wereldoorlog een bloeiend verenigingsleven. De zondagsschool werd door 130 kinderen bezocht. Er waren een knapen- en jongelingsvereniging, meisjesverenigingen, muziekvereniging, fluitclub, zangvereniging en een kinderkoor. Ook bestond toen al een toneelvereniging en een duivensportvereniging. Na de verloving van prinses Juliana in 1936 werd er hier ook een Oranjevereniging opgericht. Er waren nog twee kerkdiensten 's zondags, vooral tijdens de morgendienst zat de kerk vol. Alleen al van Eindewege kwamen er 70 kerkgangers.

Van het ophalen van huisvuil was in de vroegere jaren geen sprake. Er werd nog al eens wat in de sloot gegooid of op stortplaatsen. De bekendste was de Kraker, een oude weel, die aan de Poldersedijk lag en die gedurende jaren als vuilstort fungeerde.

Veel voorzieningen en winkels zijn verdwenen. In het boekje van Rinus Geuze 'Een dorp uit mijn schooltijd' besluit hij in 1987 met de woorden: "Voor wie echter rust en een landelijke omgeving op prijs stelt, is 's-Heer Arendskerke nog steeds een plaats, waar het goed wonen is."

Links stapels suikerbieten, rechts de weegbrug met de 'peeweger' (ca. 1920).

2.2 Bestaande voorzieningen

Ons dorp ligt vijf kilometer verwijderd van de stad Goes en is op vele gebieden aangewezen op de voorzieningen aldaar. Een goede busverbinding zorgt dat ook de mensen zonder auto of fiets gemakkelijk in Goes kunnen komen. Er zijn drie bushaltes op de Oude Rijksweg, waarvan de middelste een bushokje heeft. Ook Heinkenszand met zijn vele winkels kan op veel bezoekers rekenen uit 's-Heer Arendskerke en Eindewege.

Bevolkingsontwikkeling

In 2010 hadden 's-Heer Arendskerke en Eindewege in totaal 62 inwoners meer dan in 2013. Een afname, die mede te danken is aan de krimp van Poelwijck. In 2013 ziet de bevolkingsopbouw er als volgt uit:

	's-Heer Arendskerke	Eindewege
0-15 jaar	199	34
16-24 jaar	104	19
25-45 jaar	250	45
46-65 jaar	361	86
66 jaar en ouder	192	34
Totaal	1106	218

De categorie jong volwassenen (16-24 jaar) is ondervertegenwoordigd. De leeftijds categorie 46-65 jaar vormt de grootste groep in 's-Heer Arendskerke en Eindewege.

Leefbaarheid

Ons dorp bezit nog vele voorzieningen, die voor de leefbaarheid erg belangrijk zijn zoals de buurtwinkel met een postagentschap. Ook de rijdende winkel heeft een vaste klantenkring en staat er geregeld een frites-, vis- of bloemenkraam bij het Arendhuis.

De Stichting Overlegorgaan heeft als doelstelling de leefbaarheid te stimuleren. Dit gebeurt middels tweemaal per jaar een openbare vergadering, waar alle bewoners mee kunnen denken en praten over dorpszaken. Het Overlegorgaan zorgt voor een goed contact met andere instanties zoals de gemeente Goes. Ook neemt het actief deel aan het Dorpenplatform van de gemeente Goes, waar alle dorpsverenigingen met elkaar van gedachten wisselen.

Binnen het Overlegorgaan zijn vrijwel alle plaatselijke verenigingen en clubs vertegenwoordigd. Ook diverse werkgroepen werken onder de paraplu van het Overlegorgaan zoals jeugdsoos TYG, de jeugdvakantieweek, de monumentendag, speelvoorziening Bewestenwege, de toneel en de dorpskrant. Het Overlegorgaan krijgt jaarlijks van de gemeente Goes een budget om te besteden aan doelen, die de leefbaarheid bevorderen. Zo zijn vorig jaar de bloembollen van dit budget aangeschaft. De dorpskrant *Sraskerkse Proat* verschijnt vier keer per jaar en wordt gevuld met plaatselijke informatie. Het redactieadres is ienvdbijl@xs4all.nl. Ook op de website kan nieuws van het dorp gevonden worden www.shak.goesweb.net. Willem van der Bijl is de webmaster en is te bereiken op willemvanderbijl@xs4all.nl.

Om de vijf jaar organiseert het Overlegorgaan een dorpsenquête om de mening van alle inwoners te peilen over allerlei zaken, die 's-Heer Arendskerke en Eindewege aangaan. In het najaar van 2013 zal deze enquête weer plaatsvinden. In het dorps huis Heer Arendhuis vinden dagelijks activiteiten plaats van allerlei aard. De basisschool heeft er in de winter haar bewegingsuurtjes, de seniorensoos organiseert er onder andere kaarten, biljarten en koersballen. En verder oefenen de brassband Excelsior en de toneelgroep wekelijks in één van de ruimten en verzorgen een jaarlijkse uitvoering. In de avonden zijn er diverse mogelijkheden om te bewegen in de grote zaal. Ook biedt het Heer Arendhuis onderdak aan diverse verenigingen zoals de jeugdsoos en de Oranjevereniging. En als laatste kan er ook een gezellig

feestje gegeven worden in één van de zalen, die te huren zijn tegen een betaalbare prijs bij de Stichting Culturele Voorzieningen.

De Petruskerk heeft elke zondagmorgen een kerkdienst en is tijdens Monumentendag en op verzoek te bezichtigen. Binnen de kerk zijn naast de dominee ook diverse vrijwilligers actief.

Onderwijs en opvang

De openbare basisschool Schengehof, in het midden van het dorp gesitueerd, vervult een centrale rol. Het gros van de kinderen, die op het dorp wonen, bezoekt deze school. Zij brengen er acht jaar van hun jeugd door en krijgen er naast goed onderwijs ook diverse buitenschoolse activiteiten aangeboden zoals de pleintjesactiviteiten van SMWO op de vrijdagmiddag. Ook verzorgt de school opvang voor tussen de middag. Verder is in de school het leespunt van Bibliotheek Oosterschelde gevestigd, dat op maandagmiddag en avond geopend is voor uitwisseling van onder andere boeken. In de toekomst zal de school als gebouw steeds meer gebruikt worden in het kader van 'een leven lang leren'. Er worden in de avonden activiteiten aangeboden voor jong en oud, die raakvlakken hebben met leren.

In het nieuwe Poelwijck is Kibeo gevestigd met een kinderdagverblijf, een peutergroep en een buitenschoolse opvang. In dit prachtige nieuwe pand is het goed toeven voor kinderen van 0-4 jaar op het kinderdagverblijf, van 2-4 jaar op de peutergroep en van 4-12 jaar op de buitenschoolse opvang. Deskundige leiding biedt de kinderen een vertrouwde omgeving waarbinnen zij zich veilig voelen en zich durven te uiten. Er worden activiteiten aangeboden om de ontwikkeling op velerlei terreinen te stimuleren. Ook het contact met de ouders vindt men erg belangrijk. Samen in onderling overleg worden de kinderen opgevangen en opgevoed.

Zorg en gezondheid

Ons dorp heeft een huisarts met apotheek, sinds kort ook in het nieuwe Poelwijck gevestigd. Fysiotherapie De Clavers is ook verhuisd naar hetzelfde gebouw en biedt vele mogelijk-

Het leespunt in basisschool Schengehof.

Peuterspeelzaal van Kibeo.

heden op het gebied van fysiotherapie en manuele therapie. Ook is er een mooie fitnessruimte, die op gezette tijden bezocht kan worden door de inwoners. Verder hebben we voor de persoonlijke verzorging een tandarts en een kapper op het dorp. In Pollesteyn en Poelwijck wonen senioren zelfstandig in een huur- of koopwoning. Zij kunnen naar wens gebruik maken van de faciliteiten van Poelwijck.

In Poelwijck zijn verder van SVRZ zestien plaatsen somatiek gevestigd. De ouderen wonen in een woonvorm met het accent op privacy. Het zijn eenpersoonskamers met eigen sanitair en een ontmoetingsruimte voor maximaal acht personen. Verder twaalf plaatsen psychogeriatric. Deze mensen wonen in een woonvorm met het accent op groepswonen en huiselijkheid. Het zijn woningen voor zes personen met eenpersoonskamers en een ruime huiskamer. En als laatste wonen er twaalf mensen met een verstandelijke beperking van de Zuidwester in twee groepswoningen. In het gebouw is ook een gezellig ingericht Grand Café gevestigd, waar warme maaltijden geserveerd worden voor de bewoners en op zijn tijd ook voor alle senioren van het dorp. In het Grand Café zullen in de toekomst meer activiteiten georganiseerd worden in samenspraak met het dorpshuis.

De activiteiten zullen een aanvulling vormen op het aanbod in het Heer Arendhuis.

De fitnessruimte in het nieuwe Poelwijck wordt druk bezocht.

Voetbal en tennis aan de rand van het dorp.

Vrije tijd

's-Heer Arendskerke heeft een ruim aanbod van verenigingen. De voetbalvereniging heeft naast de seniorenelftallen ook veel jeugd onder de leden. Naast de trainers en begeleiders zetten veel vrijwilligers zich in voor allerlei activiteiten binnen de club. Op het zelfde complex liggen twee graveltennisbanen van tennisvereniging De Schaepskooi met een gezellige kantine. Op het gebied van wandelen kan men terecht bij de Steltlopers, die samen mooie wandelingen organiseren. Op eigen gelegenheid kan men het 'ommetje' het Arendpad lopen, een onderdeel van het wandelnetwerk Zeeland. Aan het Heer Arendhuis hangt een infobord en bij de buurtwinkel en de VVV in Goes kunnen beschrijvingen van de route gekocht worden. In het nabij gelegen Poelbos kan men wandelen en fietsen in een natuurlijke omgeving.

Klimmen en klauteren bij speelboerderij Klokk'uus.

Verder verzorgt Forza gymnastiek en de wielierclub organiseert allerlei fietstochten en wielervedstrijden. De senioren- en jeugdsoos bieden allerlei activiteiten aan voor hun doelgroep. Op muzikaal gebied kan men terecht bij brassband Excelsior. De Oranjevereniging organiseert de Koninginnedag (voortaan de Koningsdag) en biedt elk jaar weer leuke activiteiten aan voor jong en oud om mee te doen of naar te kijken. De toneelvereniging voert elk jaar in het voorjaar een klucht op, die op twee avonden een volle zaal trekt. In de laatste week van de zomervakantie kunnen de kinderen meedoen met de jeugdvakantieweek. De werkgroep bedenkt elk jaar een thema met bijpassende activiteiten. De Stichting Molen Nooitgedacht is eigenaar en beheerder van de molen Nooitgedacht in Eindewege. Op Open Monumentendag en op verzoek is de molen te bezichtigen. De molenaar laat de molen op gezette tijden draaien. De molen kan nog niet malen, maar wellicht is dat in de toekomst wel mogelijk. De Stichting Culturele Voorzieningen beheert het dorps huis en de werkgroep Monumenten organiseert activiteiten op de tweede zaterdag in september, de landelijke Open Monumentendag. Tot slot zijn er nog diverse kleinere clubs actief, die bijdragen tot een leuke vrije tijdsbesteding. De kinderen kunnen terecht in de diverse speeltuintjes op het dorp en Eindewege. En natuurlijk moet in dit kader ook speelboerderij Klokk'uus genoemd worden. Kinderen amuseren zich hier prima met klimmen en klauteren. Verder zijn er ook diverse activiteiten waaronder boerengolf voor de volwassenen. Men kan er ook terecht voor een feest en/of etentje.

Werken en wonen

In het dorp en op het bedrijventerrein op Eindewege zijn nog een aantal bedrijven gevestigd, waar inwoners werken. Verder werken de meeste mensen elders in de omtrek. Op woongebied zijn er wat huurwoningen, maar vooral veel koopwoningen. De laatste nieuwbouwwijk is Bewestenwege, waar ook starterwoningen gebouwd zijn. Op de plaats van het oude Poelwijk zal een nieuwe wijk komen, die naar gelang de belangstelling, op korte of lange termijn gerealiseerd zal worden.

Nieuwbouwwijk Bewestenwege.

3 De communicatie met de dorpsbewoners

Voor het maken van een dorpsplan is het belangrijk dat zoveel mogelijk inwoners worden geraadpleegd en kunnen meedenken tijdens de totstandkoming van het plan. Zonder vergaande inbreng van de bewoners geen dorpsplan. In dit hoofdstuk wordt de werkwijze weergegeven.

3.1 Bewonersavond 27 maart 2012

Op 27 maart 2012 vond de eerste bewonersavond plaats in het kader van het dorpsplan. Er waren een veertigtal mensen aanwezig waaronder de voorzitter van de cliëntenraad van Poelwijck en enkele vertegenwoordigers van SMWO en gemeente.

De voorzitter van de Stichting Overlegorgaan, Allan van Reenen, benadrukte het belang van de betrokkenheid van de bewoners bij het opstellen van een dorpsplan. Belang-

rijkste vraag is: "Wat willen we als dorp behouden en waar gaan we ons voor inzetten om te krijgen?" Hij meldde ook dat een aantal dorpsbewoners die verhinderd waren een mail hadden gestuurd met hun ideeën. Pieter Paardekoper van de gemeente Goes gaf een presentatie met daarin opvallende onderzoekscijfers over 's-Heer Arendskerke en Eindewege. Zo krijgt het dorp het rapportcijfer 7 voor de geschiktheid voor opgroeiende kinderen.

	's-Heer Arendskerke	Eindewege
Beweegt vijf dagen minstens 30 minuten per dag	74%	68%
Helpt andere niet-zieke mensen buiten het eigen gezin wel eens met klussen, oppassen, vervoer e.d.	55%	67%
Maakt dagelijks gebruik van de auto	46%	47%
Maakt dagelijks gebruik van de fiets	24%	27%
Maakt nooit gebruik van openbaar vervoer	24%	27%
Heeft vaak last van verkeerslawaaï	17%	26%
Schoolverzuim laagste van Goes (totaal gemeente 43%)	35%	
Woont in een koopwoning	84%	96%
Voelt zich verbonden met dorp	69%	88%
Voelt zich nooit of zelden onveilig	88%	96%
Is tevreden met de leefbaarheid	85%	93%
Is lid van een sportvereniging	37%	33%
Doet vrijwilligerswerk	24%	33%

Vervolgens werden vijf thema's gepresenteerd om de ideeën te kunnen ordenen: Opvoeding & Onderwijs, Verkeer, Wonen & Sociale Veiligheid, Vrije Tijd & Spelen en Gezondheid & Zorg. In de zaal waren per thema hoeken ingericht met achtergrondinformatie en vellen met discussievragen: Wat vindt u bij dit thema belangrijk? Wat moet er de

komende tijd echt veranderen? Wie moet hiermee aan de slag? In drie rondes konden de aanwezigen hun opmerkingen maken. Aan het einde van de discussierondes werd door middel van stickertjes het belang van de opmerkingen voor de betrokkenen aangegeven. Daarna werd afgesproken dat er vijf werkgroepen aan de slag gaan om de uitkomsten van

de bewonersavond uit te werken. Doel van de werkgroepen is om met elkaar het dorpsplan verder inhoud te geven en samen met de gemeente en andere organisaties een uitvoeringsprogramma op te stellen, zodat de plannen ook daadwerkelijk tot uitvoering kunnen komen.

3.2 Werkgroepen

Tijdens de startavond, maar ook daarna werd er gelegenheid gegeven om zich op te geven voor een van de op te richten werkgroepen. Voor iedere werkgroep werd een voorzitter en een notulist gezocht. De samenstelling van de werkgroepen is te vinden in de bijlage. Over elk hierboven genoemd thema boog zich een werkgroep. De werkgroepen zijn eerst aan de slag gegaan met het verwerken en bespreken van de input van de bewonersavond. Daarna zijn er ook werkgroepbijeenkomsten gehouden met experts op de betreffende gebieden. Sommige werkgroepen hebben ook op locaties gekeken. In hoofdstuk 4 zijn de 'verslagen' van de vijf werkgroepen te vinden.

3.3 Dorpsenquête 2008 en het huisbezoek 75+

Een belangrijke bron voor het dorpsplan zijn natuurlijk ook de uitkomsten van onze vijfjaarlijkse dorpsenquête. De tien belangrijkste punten uit de dorpsenquête 2008 zijn:

- verkeerssituatie Oude Rijksweg (hard rijden, veel sluijverkeer);
- verkeerssituatie Wissekerkseweg (hard rijden, veel sluijverkeer);
- parkeren Lange Achterweg (vooral tijdens voetbalwedstrijden);
- verkeerssituatie Slotstraat (veel parkeren door werknemers Poelwijck);
- geluidsoverlast A58;
- overlast goederentreinen en trillingen;
- verkeerssituatie rond school

(weinig in- en uitstapmogelijkheden);

- autobedrijven uit dorp;
- handhaving 30kmzone;
- parkeren Elenbaasstraat (krap i.v.m. voetbal en tennis).

Enkele punten hiervan zijn al opgelost of worden binnenkort aangepakt. Andere punten blijven onder onze aandacht en zullen op langere termijn of nooit opgelost worden. In het najaar van 2013 vindt een nieuwe enquête plaats onder alle inwoners.

Het Informatief en Signalerend Huisbezoek 75+ is een project van de Stichting Maatschappelijk Werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO) in opdracht van de gemeente Goes. De huisbezoeken werden uitgevoerd door een groep getrainde vrijwilligers, ondersteund door een beroepskracht van SMWO. In 's-Heer Arendskerke en Eindewege wonen 96 mensen van 75+, waarvan 70 mensen bezocht zijn (73%). De 75plusser heeft vooral behoefte aan een klusjesdienst, een boodschappendienst of hulp bij tuinonderhoud. We hopen deze behoefte op te lossen door de oprichting van een vrijwilligerscentrale, die vraag en aanbod bij elkaar gaat brengen. Ook hechten de 75plussers aan de contacten binnen de verenigingen. Het samen sporten of spelletjes doen, het samen eten of op reis gaan vinden zij van groot belang voor hun welzijn. Bij de uitvoering van het dorpsplan worden de uitkomsten van dit huisbezoek meegenomen.

3.4 Inspraak

De bewonersavond van 27 maart 2012 heeft aan de start de nodige input geleverd. Tussentijds zijn er voor de direct betrokkenen bij het Overlegorgaan korte evaluatiemomenten geweest. Ook hebben de inwoners de gelegenheid gehad om de werkgroepen op verschillende zaken te wijzen. Op 9 april 2013 is het dorpsplan in concept aan de bewoners gepresenteerd, nadat het bij iedereen in de brievenbus is gedaan. Aanvullingen en opmerkingen zijn daarna verwerkt in de definitieve versie.

Tijdens de bewonersavond van 9 april 2013 werd het concept dorpsplan besproken.

4 De vijf thema's

Na de startavond op 27 maart 2012 zijn de reacties van de bezoekers van die avond ondergebracht in vijf thema's om nader besproken te worden in even zo vele werkgroepen. Op 9 april 2013 werd het concept dorpsplan gepresenteerd aan de bevolking. Enkele aanvullingen en opmerkingen zijn daarna verwerkt in de definitieve versie.

4.1 Gezondheid & Zorg

a. Activiteiten voor jongeren

Tijdens de bewonersavond in maart 2012 werd genoemd dat op het gebied van bewegen weinig te doen is voor jongeren in ons dorp. Na een inventarisatie van de mogelijkheden tot bewegen voor de jeugd kwamen we tot het volgende lijstje: gym op school op maandag, dinsdag en donderdag; voetbal; tennis; dansschool Shirley met streetdance; gym voor 45+. De werkgroep vond dat er genoeg kansen waren om te bewegen en bovendien dat het ook de verantwoording van de ouders is om hun kinderen te laten bewegen.

Ons advies aan het Overlegorgaan is om via de dorpskrant of dorpsenquête te inventariseren of er behoefte is aan meer mogelijkheden om te bewegen. Dorpsgenoten kunnen dan ook aangeven wat er ontbreekt. De bekendheid van verschillende sportclubs e.d. is wel noodzakelijk om mensen aan het bewegen te krijgen. Voorstel is om een bord in het Arendhuis te hangen met de mogelijkheden en tijden om te bewegen/sporten.

b. Activiteiten voor ouderen

Het huisbezoek voor 75+ is gebeurd door het SMWO en vrijwilligers. Het stimuleren van bewegen zal opgepakt worden door Jan Loopik (fysiotherapeut). De vraag wordt gesteld of er financiën mogelijk zijn vanuit de Wozoco, omdat men de ruimte wil gebruiken van Poelwijck of de gemeente. Voorstel om te overleggen met SVRZ.

De vragen die er liggen zullen opgenomen worden in de dorpsenquête van 2013. De knelpunten zullen opgelost worden n.a.v. het huisbezoek en de enquête.

Er is een fitnessruimte in het nieuwe gebouw van Poelwijck. Voor bewegen in de vorm van dans is er een mogelijkheid om het Grand Café te gebruiken. Om vrijwilligers te werven en te behouden zijn sociale contacten ook belangrijk. Op lange termijn moeten knelpunten vanuit huisbezoek

en dorpsenquête verder opgelost worden. Wie hebben we hiervoor nodig en waarvoor? Patricia Marinissen zal een vrijwilligerscentrale opzetten (in samenspraak met de werkgroep Vrije Tijd & Spelen) en onderhouden. Er kan eventueel gebruik gemaakt worden van het vrijwilligersbestand van Poelwijck. Jopie Bassant is betrokken bij het onderzoek voor 75+ van het SMWO. Jan Loopik zet het bewegen voor senioren verder op, in samenspraak met andere partijen. Deze vraag blijft nog staan: wat zijn de mogelijkheden van het Grand Café voor ouderen op het gebied van eten, bewegen, groepsactiviteiten?

4.2 Vrije Tijd & Spelen

In principe zijn er voldoende mogelijkheden om je vrije tijd in te vullen voor alle leeftijdsgroepen in ons dorp. Op het gebied van spelen heeft elke wijk een speelterrein. Toch zijn er nog voldoende wensen onder de inwoners, zoals de vraag naar volkstuinten, een natuurspeeltuin, een ontmoetingsplaats voor ouderen, opzetten van een knutselmiddag en een gymnastiekvereniging.

a. Werving vrijwilligers

Het organiseren van activiteiten hangt grotendeels af van het aantal vrijwilligers dat zich aanbiedt. Bewoners (ook nieuwe!) moeten goed geïnformeerd worden bij welke activiteiten vrijwilligers nodig zijn. De website van 's-Heer Arendskerke zou hier een rol in kunnen spelen. Er zal wel meer bekendheid aan de website gegeven moeten worden en de website dient tevens goed bereikbaar te zijn. Zonder vrijwilligers kunnen geen activiteiten plaatsvinden. Voor het werven en behouden van vrijwilligers stellen wij voor

een vrijwilligerscentrale op te zetten. Een goed moment om te inventariseren wie, wat en waar zou willen doen, zou de dorpsenquête eind 2013 zijn. In de vorm van een bijlage kunnen de inwoners aangeven of zij hulp willen geven of hulp nodig hebben en op welk gebied. De enquête zelf blijft dan anoniem.

Op korte termijn is het nodig om in samenwerking met SMWO de werving van vrijwilligers op de website te plaatsen en een combinatie met 's-Heer Hendrikskinderen te realiseren.

b. Aanleg volkstuinen

Sommige inwoners hebben wel eens de wens uitgesproken om een volkstuin te huren/pachten. In 's-Heer Arendskerke en Eindewege zijn daar nu geen mogelijkheden voor. Niet iedereen houdt van sporten of verplichtingen, die bij de reguliere verenigingen horen. Werken in een volkstuin kun je doen wanneer je dat zelf wilt. Deze invulling van 'vrije tijd' leeft onder de inwoners. Op korte termijn wordt de belangstelling geïnventariseerd (d.m.v. de dorpsenquête eind 2013) en wordt gekeken naar een geschikt perceel.

c. Aanleg natuurspeeltuin

De wens is om een natuurlijke speelplek te creëren met verbindingen naar het naastgelegen Poelbos. Een speelplek waar kinderen kunnen klauteren, ontdekken en samenspeelen om zo het natuurlijk spelen te bevorderen. Door gebruik te maken van natuurlijke materialen past het in het landschap. De aanleg van de natuurspeeltuin betekent niet dat de overige speelplaatsen in ons dorp niet behouden moeten blijven. Het is belangrijk dat kinderen een speelplaats in hun woonwijk behouden. De vergunningen zijn inmiddels verleend en de financiën zijn al geregeld.

De volgende stappen zijn overleggen met Staatsbosbeheer om stukje bos te gebruiken om het natuurlijk spelen uit te breiden en het Poelbos erbij betrekken.

4.3 Wonen & Sociale Veiligheid

a. Bevolkingsopbouw

Het welzijn van een dorp als 's-Heer Arendskerke is gebaat bij een evenwichtige bevolkingsopbouw: kinderen, jongeren en ouderen vormen samen een gemeenschap, met voldoende voorzieningen zoals een winkel, een school en sportverenigingen. De nieuwe wijk Kasteelberg, met zijn vijvers waarop volop geschaatst wordt in de winter, en de natuurspeeltuin die zomer en winter voor veel plezier zorgt, laat zien dat een goed opgebouwde wijk initiatieven van bewoners stimuleert. Daarmee blijft het dorp levendig en leefbaar.

b. Leegstand

Op ons dorp staan op verschillende plaatsen leegstaande gebouwen. De afbraak van garage Kaalen is snel aangepakt en er worden nu parkeerplaatsen voor de voetbal en de tennisvereniging aangelegd. Het pand van Depa bijvoorbeeld staat al jaren leeg en de werkgroep wil niet dat het

Het pand van Depa staat al jaren leeg.

dorp opgezaald wordt met verpaupering van dergelijke gezichtsbepalende panden. Op deze plaats zouden seniorenappartementen en woningen met een maatschappelijke functie gecombineerd kunnen worden. Woningen zouden duurzaam en levensloopbestendig gebouwd moeten worden, waarvan een deel bestemd voor starters. Niet verkochte kavels van het plan bij Poelwijck moeten, tot er gebouwd gaat worden, ingezaaid worden met gras en in ieder geval eenmaal per maand gemaaid worden. Het is van belang dat alle 'lege plekken' met een mogelijke herbestemming geïnventariseerd worden en dat nieuwe situaties direct worden signaleerd. Er moet ook rekening gehouden worden met een toenemende behoefte aan huurwoningen. Leegstand van nieuwe koopwoningen zou voorkomen moeten worden door het mogelijk te maken dat de woningen worden verhuurd. Om dit te realiseren is het zinvol om een werkgroep te vormen. Er is medewerking nodig van eigenaren en kopers van leegstaande panden, overleg met de gemeente en met bijvoorbeeld RWS en Marsaki. De gemeente zou proactief bouwgrond moeten aankopen, zoals nu al gebeurd is bij Lokerse.

c. Bestemmingsplan

De bewoners van Eindewege maken zich zorgen over het nieuwe bestemmingsplan, dat nadeliger uit zou kunnen pakken dan het oude bestemmingsplan. Zij willen nadrukkelijk de vinger aan de pols houden bij eventuele aanvragen voor zware onveilige industrie in hun woonomgeving. Industrie moet ondergeschikt blijven aan bewoning in Eindewege en het landelijk karakter moet behouden blijven, onder andere door aanleg van een groene gordel achter de Spoorstraat (oostkant). Er is duidelijke voorkeur voor het opknappen van bestaande industrieterreinen ten opzichte van aanleg van de Poel V tegen het Poelbos aan. Een werkgroep kan het Gemeentelijk beleid voor Eindewege in de gaten houden, zodat aanvraag voor vergunningen niet aan de aandacht ontsnappen. Ook communicatie tussen de gemeente en Stichting Overlegorgaan als het gaat om wijzigingen in het bestemmingsplan zou beter kunnen. Het is ontoereikend hoe de gemeente haar mededelingen doet via de Bevelandse Bode en internet. Een permanente werkgroep kan de mededelingen over het beleid van de gemeente in de gaten houden en eventueel bewoners informeren en mobiliseren.

d. Groen en bloem in het dorp

De werkgroep stelt voor om het terrein bij Poelwijck, dat voorlopig nog niet bebouwd wordt, een groene invulling te geven als start voor een groene strook van het Poelbos richting het Veerse Meer. Deze strook vormt een groene buffer als scheiding tussen wonen en industrie en een recreatieve verbinding van het Poelbos naar het Schengegebied. Daarmee vormt het een belangrijke uitbreiding van de recreatieve gordel in en om de gemeente Goes. Hiervoor is samenwerking nodig met het waterschap en SLZ. In het dorp is behoefte aan meer kleur en bloemen in de vorm van bloembakken met bloembollen. Er zijn al vrijwilligers actief geweest, die bloembollen hebben geplant en eind 2013 komt er een vervolg.

e. Kunstwerk

In 's-Heer Arendskerke ontbreekt een kunstwerk. Het zou mooi zijn als een kunstenaar uit ons dorp hiervoor een kunstwerk zou kunnen realiseren. Een werkgroep is al gestart met het overleg hierover met een medewerker van de gemeente. 's-Heer Arendskerke bevat mooie oude huizen, een travalje en monumentale bomen. Tekstborden zouden de geschiedenis levend maken en onderdeel kunnen vormen van wandelroutes zoals het Arendpad.

Vrijwilligers planten bloembollen; dit krijgt een vervolg.

f. Veiligheid fietsroutes

De fietsroute vanaf Goes naar 's-Heer Arendskerke langs de Nieuwe Rijksweg wordt 's avonds als onveilig ervaren door gebrek aan verlichting. In het tunneltje onder de Nieuwe Rijksweg is weinig verlichting en je bent als fietser aan het zicht onttrokken, net als bij het tunneltje naar Wolphaartsdijk. Daardoor blijven fietsers vanaf het tunneltje naar Wolphaartsdijk tegen het verkeer in aan de linkerkant rijden om vervolgens af te slaan naar de Wissekerkseweg of om door te rijden tot de stoplichten van 's-Heer Arendskerke. Dit kan tot gevaarlijke situaties leiden. Hier is betere verlichting nodig, voor, in en achter de tunneltjes. Ook de fietsroute door de Poel wordt als onveilig ervaren. 's Avonds is de verlichting hier beslist onvoldoende, op de T-splitsing Wissekerkseweg/Teuniswegeling en de T-splitsing Teuniswegeling/Sinoutskerkseweg.

g. Geluidsoverlast A58

Door de komst van een nieuwe afslag van de A58 naar de Drieweg wordt de geluidsoverlast groter, vooral in de wijk Liesbethstraat/Joosstraat/Boudewijnstraat. De wind is meestal Westzuidwest, wat extra nadelig is voor 's-Heer Arendskerke. De provincie geeft aan dat alleen de woningen direct aan de snelweg in aanmerking komen voor eventuele aanvullende isolatie.

4.4 Verkeer

Ook op het gebied van verkeer en vervoer is er het afgelopen jaar een heel aantal keren in de daarvoor benoemde werkgroep gesproken en overlegd met de gemeente Goes en met het waterschap Scheldestromen.

Op de bewonersavond in maart 2012 zijn door de aanwezige inwoners knelpunten benoemd of opmerkingen gemaakt. De werkgroep heeft de genoemde punten geclusterd en aangevuld, mede door op een mooie augustusdag een rondgang door de dorpskernen te maken. Daar de gemeente Goes heeft afgesproken dat er voor heel Goes wijkverkeersplannen worden gemaakt, is al snel besloten om het wijkverkeersplan 's-Heer Arendskerke onderdeel te laten zijn van het dorpsplan.

In hoofdstuk 6 zijn alle genoemde punten in een kaart opgenomen.

De belangrijkste punten zijn:

- De verkeersveiligheid op de Wissekerkseweg, Theuniswegeling en Sinoutskerkseweg. In samenspraak met de dorpsraad van 's-Heer Hendrikskinderen wordt over dit punt overlegd met de gemeente Goes en met het Waterschap om de veiligheid voor fietsers te vergroten.
- Het is de bedoeling dat te zijner tijd de afslag N664 met de A58, richting Eindewege, wordt afgesloten; er komt dan een nieuwe afslag bij de Drieweg. Hierdoor wordt het sluipverkeer op de N664 sterk gereduceerd. Afgesproken is om straks goed te kijken naar de afslag Noordzakweg/Oude Rijksweg om (nieuw) sluipverkeer op de Oude Rijksweg te voorkomen.
- Op de Oude Rijksweg zijn drie haltes voor het openbaar vervoer. Ons voorstel is om het aantal haltes terug te brengen en dan deze haltes ook goed toegankelijk te maken, voor kinderwagens, rolstoelen enzovoort.
- De fietstunnel bij de Nieuwe Rijksweg is vrij donker, ook bij het uitrijden van de tunnel. Het verzoek is om hier meer verlichting aan te brengen. Ook voor de fietsroutes naar Goes, zowel via de Nieuwe Rijksweg als door de Poel, is de vraag gesteld om naar de verlichting te kijken, dit uit oogpunt van (sociale) veiligheid.
- De Oude Rijksweg heeft een dusdanige constructie, dat het uitnodigend is om daar harder te rijden dan het is toegestaan. Hier wordt gevraagd om een lagere snelheid, met de daarbij behorende wegindeling, te realiseren.
- Tijdens de al eerder genoemde bewonersavond in maart 2012, zijn er ook opmerkingen gemaakt over de snelheid

van het verkeer in de beide kernen. De werkgroep is van mening dat wij daar als inwoners van 's-Heer Arendskerke en Eindewege zelf verantwoordelijk voor zijn. Wellicht kunnen we als inwoners hier, als het nodig is, een speciale actie voor opzetten.

- De bewegwijzering naar het Klok'uus moet verbeterd worden.
- De inrichting van de Slotstraat en de hoek van de Jonkerstraat/Walstraat moet worden bekeken en zal heringericht moeten worden.
- Over het parkeren in het dorp zijn opmerkingen gemaakt. Daar dit om veelal eigen inwoners gaat, zullen wij dit zelf moeten gaan oppakken.

Over al deze punten zal de komende maanden worden overlegd met de betrokken wegbeheerders, waarbij ook gekeken wordt naar de financiële haalbaarheid ervan.

Het werk van de werkgroep verkeer is opgenomen in het wijkverkeersplan, dat een integraal onderdeel uitmaakt van dit dorpsplan (hoofdstuk 6).

4.5 Opvoeding & Onderwijs

a. Onderwijs

Openbare basisschool Schengehof is de enige school in 's-Heer Arendskerke en speelt daarom een belangrijke rol binnen onze dorpsgemeenschap. De centrale ligging in het dorp draagt daar alleen al aan bij qua uitstraling. In de periode 2004-2012 is het aantal leerlingen met 27% gedaald. De verwachting is dat het aantal leerlingen stabiel blijft tot 2022. Dit zijn echter prognoses die jaarlijks bijgesteld worden.

b. Opvoeding

Primair is de school zelf verantwoordelijk voor haar eigen kwaliteit en uitstraling. Echter de bewoners van 's-Heer Arendskerke zien de school niet alleen als onderwijsinstituut, maar ook als spil in onderwijs en opvoeding, dienstverlener en ontmoetingsplaats. Primair staat hier de ontwikkeling van het kind centraal, echter in brede zin komen hier onderwijs, opvoeding en zorg samen. De gemeente dient samen met de basisschool, de kinderopvang en RPCZ, de combinatie zorg en onderwijs te borgen in een educatief centrum. In dit kader willen wij, met het oog op groei en de instroom van kinderen vanuit jonge gezinnen, geborgd zien, dat de kinderopvang binnen ons dorp behouden blijft.

c. School en wonen

Door de aanwezigheid van een basisschool blijft 's-Heer Arendskerke een aantrekkelijke woonplek voor ouders met jonge kinderen. De kleinschalige ontwikkeling en oplevering 2008/2009 van het nieuwbouwplan Kasteelberg en het aantal pasgeborenen in deze wijk over de laatste jaren, bevestigt dit. Ter borging van een natuurlijke instroom van leerlingen dient de gemeente tezamen met de dorpsraad actief het initiatief te nemen ten aanzien van de ontwikkeling en gefaseerde bouw van goedkope starterwoningen. Dit kan mogelijk gepaard gaan met een premiesysteem met

als doel te zorgen dat het starterwoningen blijven. Zelfs in het huidige economische klimaat is hier nog steeds markt voor. In dit kader wordt ook gedacht aan een betaalbaar huursegment voor jonge gezinnen. Mocht de huidige verkoop van duurdere nieuwbouw woningen naast de ontsluitingsweg van Poelwijck stagneren, waardoor dit bouwplan geen doorgang vindt, zien wij hier een direct aanknopingspunt voor ontwikkeling van een plan voor jonge gezinnen. Wij zien de gemeente en dorpsraad als regulator voor de kleine kernen.

d. Denktank

Binnen het kader van een educatief centrum zien wij tevens ruimte voor de vorming van een dorpsdenktank welke gevormd kan worden uit leden van de dorpsraad, gemeente, school, ouderraad, verenigingen en vrijwilligers, om op korte termijn te peilen of er behoefte bestaat aan socialeducatieve ondersteuning. Op middellange termijn kan deze denktank fungeren als organisator van bijvoorbeeld cursussen, thema dagen/avonden, sportactiviteiten, boekbesprekingen enzovoort. Mogelijk biedt de Kaderwet volwasseneneducatie de gemeente handvatten voor budget. Ook kan deze denktank de oprichting van een databank van vrijwilligers faciliteren op basis van kennis en kunde, halen is brengen nota bene.

e. 'Een leven lang leren'

De werkgroep nodigde alle inwoners uit voor een dialoog met als thema 'Een leven lang leren'. De dromen die de inwoners wilden delen:

- dat mensen hun kennis ter beschikking stellen voor dorpsgenoten en dat je ergens iemand van het dorp kunt vinden om jou iets te leren (halen en brengen!);
- dat mensen de vrijheid ervaren om elkaar te ontmoeten in allerlei verschillende situaties;
- dat er een veilige leeromgeving is binnen en buiten school voor jong en oud;
- dat er een groep mensen opstaat om de eerste stappen te zetten om een altijd lerend 's-Heer Arendskerke te creëren;
- dat er meer informele contacten plaatsvinden in school of dorps huis met als gevolg meer van elkaar te kunnen leren;
- dat er een divers aanbod is voor jong en oud;
- dat er ruimere openingstijden van het leespunt op school komen;
- dat er een databank komt van inwoners en hun interesses voor delen van kennis;
- dat er aandacht moet blijven voor persoonlijke interactie;
- dat er bloembakken op het dorp komen;
- dat er kookles voor jongeren gegeven wordt;
- dat de behoefte aan Franse of Italiaanse les gepeild wordt;
- dat er een nieuwe schildercursus gegeven wordt, die toegankelijk is voor alle dorpsbewoners, jong en oud.

f. Provincie Zeeland

Tot slot wil de werkgroep zijn zorg uitspreken over de eenzijdige ontwikkeling van de provincie als recreatieprovincie op macroniveau. Onderwijs, arbeidsmarkt, wonen en economie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

5 Uitvoeringsprogramma

Het schema op deze bladzijden is opgesteld in onderling overleg tussen Overlegorgaan, gemeente en andere betrokken partijen.

	Aanbevelingen	Actie door (coördinatie)	
Gezondheid & Zorg	1	We willen via de dorpskrant inventariseren of er op het dorp behoefte is aan meer mogelijkheden om te bewegen. Vooral bewegen voor jongeren.	Overlegorgaan (samen met SMWO?)
	2	Om mensen aan het bewegen te krijgen willen we de bekendheid van de bestaande sportclubs e.d. vergroten.	Overlegorgaan (samen met bewoners)
	3	We willen dat ouderen, zonodig met begeleiding, meer gaan bewegen.	De Clavers (in samenwerking met SVRZ)
	4	We willen in het Grand Café in Poelwijck activiteiten organiseren voor alle oudere bewoners van het dorp, zodat er sociale contacten kunnen worden onderhouden, ouderen actief en in beweging blijven.	Overlegorgaan en SVRZ (samen met bewoners)
	5	Het realiseren van een Vrijwilligerscentrale om vraag en aanbod van hulp bij elkaar te brengen.	Bewoners (onder aansturing van Overlegorgaan en met ondersteuning van het Steunpunt Vrijwilligerswerk van SMWO)
Vrije Tijd & Spelen	6	Er is veel te doen op het dorp, maar er is ook steeds behoefte aan vrijwilligers. We willen de werving van vrijwilligers beter organiseren door (nieuwe) bewoners beter te informeren bij welke activiteiten vrijwilligers gezocht worden. We willen hiervoor de website van 's-Heer Arendskerke beter gebruiken. Dit punt is onderdeel van de op te zetten Vrijwilligerscentrale die onder punt 5 is opgenomen.	Zie punt 5
	7	Volkstuinen	Overlegorgaan
	8	Uitbreiden van natuurlijke speelplek (Kasteelberg) met verbindingen naar het naastgelegen Poelbos.	Overlegorgaan, gemeente en Staatsbosbeheer

	Wat is het resultaat?	Streefdatum gereed	Financiering
	Er is via de dorpskrant of de dorpsenquête een inventarisatie gehouden. De resultaten daarvan worden door de werkgroep Gezondheid & Zorg bekeken en op basis daarvan wordt actie ondernomen om het aanbod aan te passen aan de behoefte en knelpunten op te lossen.	31-12-13	Niet van toepassing
	In het Arendhuis en Poelwijck ook hangt een bord met de mogelijkheden en tijden om te bewegen of te sporten. Ook publicatie in dorpskrant en website.	31-12-13	Nader te bepalen
	In of rond Poelwijck worden bewegingsactiviteiten georganiseerd voor ouderen. Denk hierbij aan fitness voor ouderen (fitnessruimte Poelwijck), dansen (in het Grand Café), en dergelijke. Ook in het kader van valpreventie. Een fysiotherapeut van de Clavers organiseert dit samen met SVRZ, die hiervoor waar nodig een bewegingsagoog inzet.	31-12-13	Regulier en/of via SVRZ voor wijk-servicepunt Poelwijck
	Het Grand Café is voor de ouderen die in Poelwijck wonen én de ouderen op het dorp een belangrijke ontmoetingsplek waar verschillende activiteiten plaatsvinden. Denk hierbij aan open maaltijden, bewegingsactiviteiten (zie ook onder punt 3) en andere groepsactiviteiten die de sociale contacten bevorderen. Er is goede afstemming met de activiteiten in het Heer Arendhuis, zodat er geen 'concurrentie' is.	31-12-13	Gemeente via reguliere financiering SVRZ voor wijk-servicepunt Poelwijck
	Er is een netwerk voor informele zorg/Vrijwilligerscentrale. Patricia Marinissen heeft deze met ondersteuning van SMWO kunnen opzetten en onderhoudt die. Er wordt samengewerkt met Poelwijck zodat de vrijwilligersbestanden worden gekoppeld.	31-08-14	Niet van toepassing
	Via de dorpsenquête is geïnventariseerd wie wat waar zou willen doen (en is hieraan vervolg gegeven door vraag en aanbod te matchen).	31-08-14	Niet van toepassing
	Via de dorpsenquête is geïnventariseerd hoeveel behoefte er is aan een volkstuin. Daarnaast (of daarna...) wordt geïnventariseerd welke percelen hiervoor in aanmerking kunnen komen en wat nodig is om daadwerkelijk volkstuinen te realiseren. Combineren met punt 10.	Medio 2014	
	Overleg met Staatsbosbeheer en de gemeente over de mogelijkheden en haalbaarheid van dit plan. Dit punt combineren we met punt 10, zodat een samenhangend plan voor een groene buffer kan worden gemaakt.	Medio 2014	

	Aanbevelingen	Actie door (coördinatie)	
Wonen & Sociale Veiligheid	9	We willen dat langdurig leegstaande panden de aandacht krijgen van de gemeente, eventueel aangekocht worden om er b.v. levensloopbestendige appartementen voor starters en senioren te bouwen.	Overlegorgaan, gemeente, RWS en Marsaki
	10	Onderzocht moet worden of er uitbreiding van de recreatieve groene gordel kan plaatsvinden tussen het Poelbos, via ons dorp richting het Schengegebied.	Overlegorgaan en gemeente
	11	We willen in Eindewege een betere scheiding tussen wonen en industrie d.m.v meer groen.	Overlegorgaan en gemeente
	12	Voorkomen moet worden dat er gevaarlijke industrie naar Eindewege komt.	Gemeente
	13	De communicatie vanuit de gemeente met de St. Overlegorgaan over wijzigingen in het bestemmingsplan moet beter.	Gemeente en Overlegorgaan
	14	We willen bloembakken en bloembollen om het dorp fleuriger te maken.	Overlegorgaan
	15	We willen onderzoeken of de geschiedenis van 's-Heer Arendskerke levendig kan worden met tekstborden bij monumentale panden, bomen en de travalje.	Overlegorgaan
	16	Een mooi kunstwerk mag ook niet ontbreken, dus moet er een geschikte plek gevonden worden.	Overlegorgaan en gemeente
Opvoeding & Onderwijs	17	De school is niet alleen onderwijsinstituut, maar is ook spil in onderwijs en opvoeding, dienstverlening en ontmoeting. We willen daarom streven naar een breder educatief centrum. Kinderopvang willen we voor het dorp behouden.	School, Kinderopvang, Overlegorgaan en gemeente
	18	Om natuurlijke instroom voor de school te borgen, willen we streven naar de bouw / beschikbaarheid van starterswoningen en/of betaalbare huurwoningen op het dorp.	Overlegorgaan, gemeente, RWS en Marsaki
	19	We willen meer aandacht voor ontmoeting, meer informele contacten in school en dorps huis.	Alle bewoners
	20	We willen een denktank vormen vanuit Overlegorgaan, gemeente, school, ouderraad, verenigingen en vrijwilligers. Deze denktank gaat aan de slag om de ideeën en wensen die uit de bijeenkomst 'Een leven lang leren' zijn gekomen, om te zetten in acties.	Overlegorgaan
	21	We willen, ook in het kader van 'Een leven lang leren', een databank van inwoners en hun interesses, zodat kennis en kunde beter kan worden gedeeld en over en weer benut. De ontwikkeling van de databank wordt gecombineerd met de ontwikkeling van de website in het kader van het opzetten van de Vrijwilligerscentrale.	Overlegorgaan
	22	Een gevarieerd aanbod van activiteiten voor jong en oud. De Denktank (zie hierboven) willen we hierin een rol laten spelen.	
	23	We willen ruimere openingstijden voor het leespunt.	

24	Opmerken van wijzigingen gemeentelijk beleid met betrekking tot 's-Heer Arendskerke.	Overlegorgaan	
----	--	---------------	--

Verkeer

Het onderdeel verkeer is opgenomen in het wijkverkeersplan.

	Wat is het resultaat?	Streefdatum gereed	Financiering
	De vraagstukken op dit terrein worden in gezamenlijkheid opgepakt. Hiertoe is een werkgroep gevormd waarin Overlegorgaan, gemeente en RWS of Marsaki deelneemt. Dit ook in het kader van het gemeentelijk beleid voor de aanpak van aandachtslocaties.	31-12-15	Niet van toepassing
	Er is een werkgroep vanuit Overlegorgaan en gemeente gevormd die de mogelijkheden hiervoor zal onderzoeken. Zij nemen hierbij de aanbevelingen onder punt 7 en 8 en vooral ook punt 11 mee.	Medio 2014	Nader te bepalen
	Eventueel combineren met punt 10.	Medio 2014	
	Vastgelegd in het bestemmingsplan.		
	De procedure met betrekking tot de communicatie met bewoners en dorpsraden over bestemmingsplannen moet verbeterd zijn en het Overlegorgaan is hierover geïnformeerd.	31-12-13	
	Bloembollen en bloembakken.	Medio 2014	Voor zover nodig: regulier dorpsbudget
	Nader te bepalen.	31-12-14	Nader te bepalen
	Er moet een kunstwerk zijn geplaatst.	31-12-14	Gemeente
	Om deze ontwikkeling nadere uitwerking te geven is een werkgroep/denktank gevormd die de wensen verder uitwerkt, de mogelijkheden daartoe onderzoekt en de betrokken partijen adviseert.	31-12-13	Niet van toepassing
	Dit punt ook combineren met punt 9 onder Wonen & Sociale Veiligheid. Er wordt gestreefd naar een woningaanbod dat past bij de wensen en behoeften van (potentiële) dorpsbewoners. Voor zover hier geen (nader) inzicht in bestaat, wordt dit in kaart gebracht. Hiervoor maken we gebruik van de dorpsenquête 2013.	31-12-14	Niet van toepassing
	De punten 2 t/m 8 en 20 t/m 23 komen hieraan tegemoet.		
	Denktank is gevormd, er is een duidelijke opdracht en er liggen praktische afspraken hoe verder te gaan. In het kader van 'Een leven lang leren' denken we aan cursussen, themadagen/avonden, sportactiviteiten, boekbesprekingen, etc. We leggen hier een relatie met volwasseneneducatie en het gemeentelijke beleid op dit terrein.	31-12-13	Niet van toepassing
	Dit punt combineren met punt 20 over de Denktank en 'Een leven lang leren' en punt 6.	Medio 2014	
	Naast alles wat er al is, zijn er ook andere ideeën: kookles voor jongeren, Franse of Italiaanse les (behoefte peilen) en een nieuwe schilderscursus voor jong en oud.	2014 - 2015	
	Dankzij de extra inzet van vrijwilligers zijn ruimere openingstijden gerealiseerd.	04-03-13	Niet van toepassing
	Een bewoner vragen om hier attent op te zijn t.b.v. het Overlegorgaan.	Medio 2013	Niet van toepassing

6 Wijkverkeersplan

Het wijkverkeersplan is vooral visueel van opzet; het bestaat uit twee kaartjes en een lijst waarin per knelpunt kort de oplossing en het tijdpad wordt omschreven.

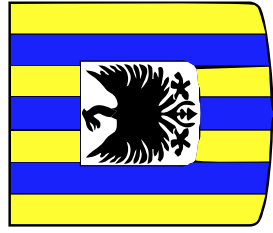
WIJKVERKEERSPLAN 's-HEER ARENDSKERKE | Knelpunten, oplossingen en tijdpad

Volgnr.	Lokatie	Knelpunt		
		Omschrijving	Verkeers- veiligheid	Sluip- verkeer
Knelpunten op wegen Provincie en Waterschap				
0	Wissekerkseweg, Theuniswegeling, Sinoutskerkseweg	Fietsen door het Poelgebied > conflict met autoverkeer, sluisverkeer, landbouwverkeer	x	x
0	Aansluiting Oude Rijksweg/Noordzakweg	Nieuwe aansluiting: wat zijn de kansen & bedreigingen	x	x
0	Oude Rijksweg	Drie halteparen aanwezig, bereikbaarheid/toegankelijkheid matig, haltevoorzieningen onvoldoende		
0	Fietstunnel (incl toeleidende paden)	Sociaal onveilig, donkere plekken		
0	Theuniswegeling/Wissekerkseweg en Theuniswegeling/Sinoutskerkseweg	Sociaal onveilig, donkere plekken		
Knelpunten op wegen gemeente Goes				
1	Oude Rijksweg	Verkeersonveiligheid, leefbaarheid, kruisingen: coupure, aansluitingen Arendstraat/Oude Rijksweg	x	x
2	Arendstraat	Hoge rijsnelheden, landbouwverkeer	x	
3	Komgrenzen	Soms onlogische situering		
4	Klok'uus	Matige vindbaarheid		
5	Slotstraat	Rommelige inrichting	x	
6	Jonkerstraat/Walstraat	Rommelige inrichting		
7	Informatiebord Oude Rijksweg	Verouderde kaart		
8	Garage Mol Vermetstraat/Lange Achterweg	Parkeren		
9	Spoorstraat	Verkeersborden onjuist		

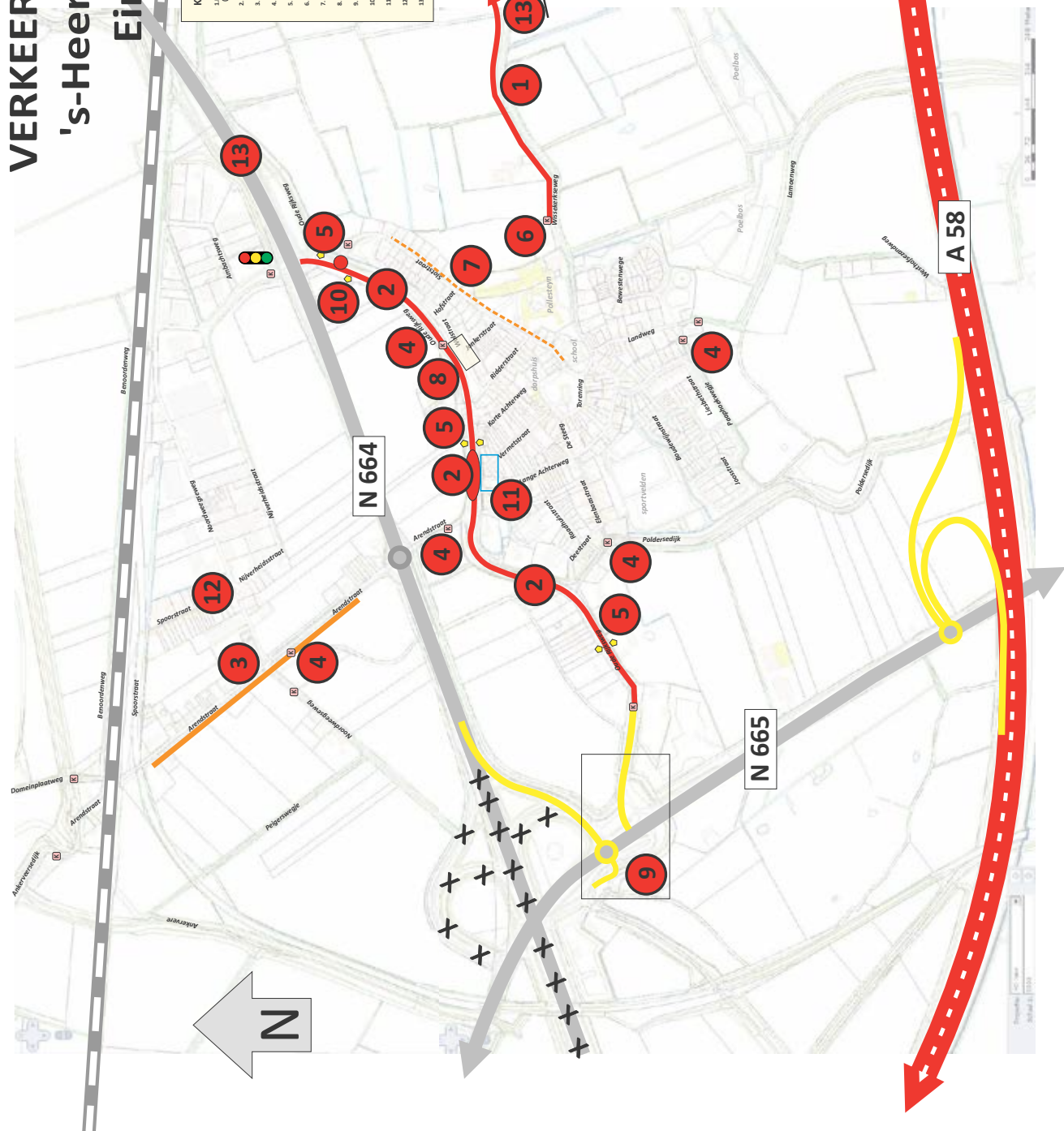
		Oplossing of maatregel (suggestie)	Kostenindicatie	Beheer	Wanneer		
Parkeren	Anders		o = < €10.000 oo = €10.000-50.000 ooo = > €50.000		< 2014	< 2018	> 2018
		Geen/minder autoverkeer door Poelgebied: korte & lange termijnmaatregelen?	var	Waterschap	x	x	
		Nader te bepalen	ntb	Provincie/gemeente	x		
	x	Terugbrengen naar één goed toegankelijke, volledig geoutilleerde halte (misschien: nieuwe lokatie?)	oo	Provincie/gemeente		x	
	x	Extra verlichting: gemeente neemt beheer over?	o	Provincie	x		
	x	Extra verlichting?	o	Waterschap	x		
	x	Gedeeltes aanwijzen voor 30 km/u, snelheidsremmers, herstructureren	ooo	Gemeente	x	x	
	x	?	?	Gemeente			
	x	Komgrenzen herzien	o		x		
	x	Nieuwe route via Poelwijck/Slotstraat, uniforme bewegwijzering	o	Gemeente	x		
	x	Verblijfsvriendelijker 30km-inrichting	ooo	Gemeente	x		
	x	Obstakels saneren/beperken	o	Gemeente	x		
	x	Kaart vernieuwen	o	Gemeente	x		
x		?	?	Gemeente			
	x	Verkeersborden saneren	o	Gemeente	x		

VERKEERSKNELPUNTEN 's-Heer Arendskerke

WIJKVERKEERSPLAN

- KNELPUNTEN**
1. Liefers door de Post
 2. Ouderlijk wett. tusschen verkeersvoornemen/verbod
 3. Aansluiting op hoofdweg
 4. Congeramen: soms onbegrijpelijk
 5. Oude huis: herbruikbaar/vervald
 6. Klokken: bewegwijzering onvoldoende
 7. Blootbaan: onvoldoende inrichting
 8. Kruising: verkeersvoornemen/verbod
 9. Kruising: Oude Rijksweg op Noorddijkweg: knooppunt in bestaande wijkverkeersplan
 10. knooppunt: informatievoorziening onvoldoende
 11. rotonde: informatievoorziening onvoldoende
 12. Spoorbaan (bij Eindhoven): verkeersvoornemen/verbod
 13. sociale omgeving: onvoldoende inrichting

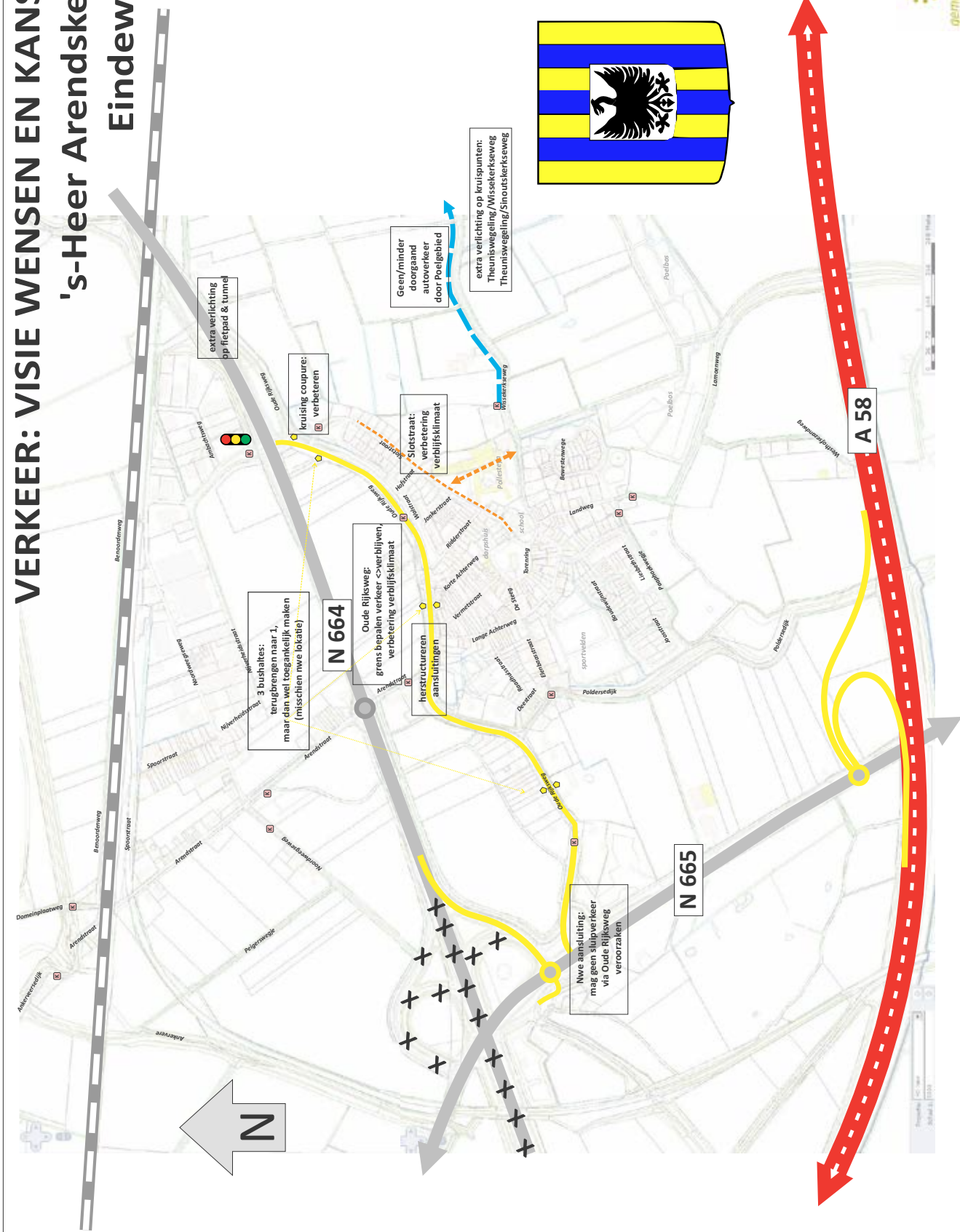

VERKEER: VISIE WENSEN EN KANSEN

's-Heer Arendskerke

Eindewege

WIJKVERKEERSPLAN

> Bijlage

Samenstelling kerngroep en werkgroepen

Kerngroepleden

Alan van Reenen, *dagelijks bestuur Stichting Overlegorgaan*

Willem van der Bijl, *dagelijks bestuur Stichting Overlegorgaan*

Rinus de Klerk, *dagelijks bestuur Stichting Overlegorgaan*

Jannie Verwei, *dagelijks bestuur Stichting Overlegorgaan*

Judith van Meeteren, *opbouwwerker SMWO*

Pieter Paardekooper, *projectleider Woonservicegebieden gemeente Goes*

Alle gespreksleiders en notulisten

Leden werkgroep Gezondheid & Zorg

Peter Daver, *gespreksleider*

Annemarie van Keulen, *notulist*

Jopie Bassant

Jan Loopik

Jan Kooiman

Patricia Marinissen

Leden werkgroep Vrije Tijd & Spelen

Gerben van Boven, *gespreksleider*

Rita Beenhakker, *notulist*

Francisca Wedding

Margo van der Westen

Frits Bolle

Leden werkgroep Wonen & Sociale Veiligheid

Arno Linzell, *gespreksleider*

Ineke van der Bijl, *notulist*

Wim Westerweele

Paut Kromkamp

Jan Rottier

Wim Francke

Leden werkgroep Verkeer

Herman Bouma, *gespreksleider*

Henriëtte de Vos, *notulist*

Rinus de Klerk

Heiko Cleton

Raymond van den Boorn

Jan Willem Catsman

Leden werkgroep Opvoeding & Onderwijs

Eric Schmitz, *gespreksleider*

Dieneke van Reenen, *notulist*

Wim Boddaert

Pernette van der Werff

Jannie Verwei

Stichting Overlegorgaan
's-Heer Arendskerke

